

Pienlehdet

Otto Sinisalo

SARJAKUVAFESTIVAALIEN SATOA

Suomalaisten sarjakuvaharrastajien into ja aktiivisuus näkyivät jälleen Helsingin Sarjakuvafestivaalien pienlehti-aiheissa, joka oli tupaten täynnä omia sarjakuvia myyviä tekijöitä. Muuttamat ”oikeiden” kustantamojen julkaisemat suomalaisten tekijöiden albumit ovat vain jäävuoren huippu. Omakustanteina julkaistua huima määrä sarjakuvaa, josta suuri yleisö ei välttämättä koskaan kuule. Pienlehdissä sarjakuvantekijät näyttävät kuitenkin monella tapaa aidompina ja välittömämpinä. Lukijalla on mahdollisuus nähdä aloittelijat ottamassa ensiaskeliaan sarjakuvaan, tulevia ammattilaisia hetkeä ennen läpimurtoaan sekä vanhoja veteraaneja irrottelemassa albumeiden välillä. Pienlehtipalstan tämänkertaiset arviot ovat suurilta osin Sarjakuvafestivaaleilta poimittuja sarjakuvia. Sarjakuvafestivaalien sadon puiminen jatkuu ensi numerossa.

Arvostelukappaleita voi edelleen lähettää osoitteeseen
Otto Sinisalo
 Isokaari 6 A 17
 00200 Helsinki

Palautetta ja kysymyksiä vastaanotan myös sähköpostitse:
otto.sinisalo@welho.com.

Otto Höglund, ym: Kahdeksas Mörkö
 maailmanloppua_@hotmail.com

Uusi Mörkö on aina tapaus. Otto Höglund sekoittaa stripeissään itseinhoa ja ihmisvihaa vastustamattomalla energialla. Höglundin sarjakuvissa maailma on vastenmielinen paikka ja ihmiset pahimmillaan sietämättömiä. Pahin on silti taiteilijan sarjakuvallinen alter ego, toimeton surkimus joka kommentoi maailmaa sarkastisesti oluttuoppinsa yli. Höglund piirtää itsensä surutta omiin sarjakuviansa ja tämän persoonallinen ääni hallitsee kokonaisuutta. Välillä liikutaan tekijän mielikuvitusmaailmassa, jossa Höglund päätyy maailman kinkkimmäiseksi pornotähdeksi ja poliittinen salamurha muuttuu kinkkiäilytehtäväksi lukijoille — kiinnostavaa siksikin, että tekijä oli kunnallisvaaliehdokkaana Tampereella! (Valtuustopaikkaan Otto ei valittavasti yltänyt, pt. huom.) Höglundin häpeämätön itseironisointi tuo mieleen Robert Crumbin kaltaiset amerikkalaisen sarjakuvan oman elämänsä sankarit.

Mörössä nähdään sarjakuvia myös muun muassa Mikko Huuskolta ja Kaltsu Kalliolta. Huuskon hektisesti etenevä huumori-sarjakuva lienee tekijälleen lähinnä sormiharjoitus. Mörkö-julkaisun alun perin perustanut Kallio palaa lehteen vuosien taon jälkeen ja naurattaa suorasukaisella ”Puhutaan seksistä” -sarjakuvalla.

Mörön tähti on kuitenkin Höglund. Mies ei ole kehittänyt tyyliään merkittävästi vuosien aikana, mutta hän erittäin tekee hyvin sen, mitä tekee. Omakustanteiden aatelia.

Aura Ijäs: Linnunpelätin
<http://www.auraijas.com/>

”Mä en oikeestaan ole selvillä siitä, mitä mä oon oikein tekemässä”, kertoo Aura Ijäksen alter ego sarjakuvansa lopussa. Tätä en ihan usko.

Toki olen havainnut Ijäksen sarjakuvissa aina tajunnanvirtaa ja impulsiivisesti etenevää tarinointia, mutta Ijäksellä ei pitäisi olla tarvetta vähätellä tekemisistään. Varsinkin kun Linnunpelätin vie tekijän tuotantoa uuteen, kiinnostavaan suuntaan.

Linnunpelätin alkaa Ijästä aiemmin lukeneille tutulla slapstick-komedialla, mutta kehittyi pohdiskeluvaksi, jopa kevyesti filosofiseksi fantasiakertomukseksi. Sala-

man elävöittäjä Linnunpelätin lähtee tien päälle etsimään itseään. Vastauksia antavat mystiset ajan henget, kunhan Linnunpelätin ensin selvittää kolme koetta. Lempeän huumoristinen tarina hymyilyttää vilpittömyydellään. On myös hauska nähdä, miten Ijäs rakentaa hahmoistaan pikku hiljaa suurempaa mytologiaa. Ijäksen manga-kuvakieltä lainaava piirros toimii jälleen oikein hyvin, hienoisesta viimeistelemättömyyden vaikutelmasta huolimatta. Ijäs taitaa sittenkin tietää, mitä on tekemässä.

©Milla Paloniemi

Milla Paloniemi: Tassutellen
<http://users.evtek.fi/~ko3o2234>

Tassutellen-sarjakuva liikkuu lukuisten eläinsarjakuvien kypälänjäljissä. Lähin vertailukohta lienee Patrick McDonnellin Kamut. Molemmissa kissa- ja koirahahmot käyttäytyvät tunnistettavan eläimellisesti, eivätkä ole vain karrikoituja ihmisiä. Paloniemen stripeissä eläimet leikkivät, kisailevat ja tappelevat tunnistettavasti. Tekstin käyttö on minimaalista, joka auttaa osiltaan tekemään eläinhahmoista aidon oloisia. Muutamalla pyöreällä viivalla piirretyissä hahmoissa on ilmeikkyyttä ja niiden liikkeissä hyvää vauhdin tuntua.

Kissa- ja koirasarjakuvia on tehty läpi sarjakuvan historian, eikä Paloniemi ymmärrettävästi tuo lajityyppiin mitään uutta. Tassutellen on kuitenkin kelpo käyttö-sarjakuvaa, joka varmasti viihdyttää kissa- ja koiraihmissä.

Useita tekijöitä: Super Esteban 3
<http://www.kingnosmo.com/>

Super Esteban -sarjakuva-antologia palaa suurempana kuin koskaan. Sarjan ensimmäinen lehti oli piristävä kokoelma löyhän supersankariteeman ympärille koottuja absurdeja sarjakuvia, jotka viihdyttivät silkalla pidäkkeettömyydellään. Toinen Super Esteban -julkaisu toisti jo ykkösnumerossa nähtyjä vitsejä. Näytti siltä, että sarja oli tul-

©Milla Paloniemi

lut tiensä päähän.

Kolmas albumi kuitenkin palauttaa uskoni. Tekijät ovat kehittyneet, keksineet uusia hahmoja ja tutkineet vanhoja uusista näkökulmista. Suurin osa Super Estebanin sarjakuvista ei ole varsinaista supersankari-parodiaa, vaan humoristista sarjakuvaa, jossa elämää suurempien hahmojen rinnastaminen banaalin arkisiin tapahtumiin luo hauskoja kontrasteja.

Yli 70-sivuisen lehden tuotteliani tekijä on Kasper Strömman, joka kääntää pelkistetyn tyylinsä vahvuudekseen aiempaa paremmin. Strömmanin Piispa, Henrik ja Lalli on surumielisen hauska tarina mustasukkaisuudesta ja epäonnistuneesta rakkaudesta. Mikko Jylhä puolestaan imitoi Yhdysvaltalaisen supersankari-aiheisten manereita toimintakertomuksissaan, mutta tarinan kertojanaani puhuinkin jostain aivan muusta. Ristiriidasta syntyy herkullinen analyysi supersankarigenrestä ja tekijästä itsestäänkin. Aapo Rapi huvittaa yksityiskohtaisen näppärästi kuvitettulla sadulla yli-inhimillisestä sumopainijasta.

Super Estebanissa kokeellinen taide-sarjakuva ja supersankarigenre lyövät reippaasti kättä. Hauskaa kamaa.

Useita tekijöitä: Viha jukkailus@yahoo.com, pertti.jarla@welho.com

Viha on Lahden muotoiluinstituutin sarjakuvan erikoistumisopinnojen opiskelijoiden kokoama teema-albumi. Jälki on läpikotaisin ammattimaista.

En ole aiemmin törmännyt Jukka Tiluksen tuotantoon, mutta tämän sanaton sarjakuva aamiaisella löytyvästä viestistä on sangen huikea. Hetkestä hetkeen siirtymät ja staattinen kuvakulma takovat vääjäämättömällä rytmillä sangen julman tarinan. Kenties tämä on kerrontatekniikkaharjoitus, mutta kerrassaan vastustamaton sellainen. Toinen albumin helmi on Pertti Jarlan Katmaus, jonka huumori olisi kotoaan Myrkyssä. Amerikkalaisesta undergroundista ammentavalla tyylillä kuvitettu tarina oudon olion krapulapäivästä ja tämän itse itselleen asettamista ansoista on kuitenkin niin oivaltava, että nousee kevyesti pelkän hönöhuumorin yläpuolelle. Goldi Rikkilä puolestaan mahdollistaa taitavasti dekkaritarinan kahdeksaan sivuun, muistuttaen että myös genrefiktiota osataan tehdä suomalaisessa sarjakuvassa. Jaana Mellasen valitsema aihe - historiallinen sotakertomus Ison vihan aikaisessa Helsingissä - on kovin poikkeuksellinen ja kiinnostava, joskin tekijän kuvakerronta ei aivan tavoita kunnianhimoisen tarina ulottuvuuksia.

Mukana on myös Mikko Huuskon ja Jyrki Vainion kaltaisia ammattimaisia tekijöitä. Huusko muistuttaa sanomalehti-

sarjakuvan surkeasta tilasta ja Vainio liikkuu totuttua syvemmissä vesissä mukautuessaan kokoelman teemaan.

Viha on ehkä kokonaisuus, täynnä kiinnostavia sarjakuvia tekijöiltä, joista kuullaan vielä lisää. Vahva näyte Lahtelaisilta.

Kaisa Leka: Your Name is Krishangi
www.absolutetruthpress.com/kaisa/

Kaisa Leka nousi sarjakuvia lukevan yleisön tietoisuuteen sarjakuvallaan I Am Not These Feet. Omaelämäkerrallinen tarina tekijän jalkojen amputoinnista oli omakustanteeksi merkittävän suosittu. Lekan uusi sarjakuva Your Name is Krishangi käsittelee vastoinkäymisen sijasta henkilökohtaista onnistumista ja suunnan löytämistä elämälle. Selaisena se tuskin tulee olemaan yhtä suosittu kuin edeltäjänsä, mutta pätevä teos se on yhtä kaikki.

Sarjakuvassa eläinhahmoiset Leka ja tämän tuore aviomies matkaavat Yhdysvaltoihin, jossa he tutustuvat Krishna-kommuuniin ja swamiin, jolla on tärkeää

fortyfive: Krishangi

ekaisa Leka

asiaa nuorelle parille. Leka kuvaa omaa uskonnollista heräämistään - vaikea aihe, joka on omiaan vieraannuttamaan lukijoita tarinasta. Tarinaan samastuminen onkin vaikeaa lukijalta, joka näkee Lekan uskonnon ulkopuolisen silmin. Leka kuitenkin välttää saarnaamisen eikä pakota valmiiksi pakattua sanomaa lukijalle. Mutkaton, viehättävä viivatyöskentely ja lempeä huumori helpottavat kokonaisuuden lähestymistä.

ELÄIMELLISTÄ MENOJA KOUVOLASTA

Kouvolan sarjakuvailijat: Herne maissi paprika Anna-Liisa Koskinen: Haltiaa kerrakseen Pastori Kärme, ym: Pork nro. 6: Vihon viimeinen p.karme@kiu.as

Pienlehtiveteraani ja kulttihahmo Pastori Kärmeen vetämä Kouvolan kansanopiston sarjakuvakurssi on tuottanut kokonaista kolme uutta pienlehteä, joissa esitellään kurssilaisten töitä. Pastori itse luonnehtii kurssiaan seuraavasti: "Kurssi löytyy listoilta nimellä 'Pastori Kärmeen Hermeettinen Sarjakuvakurssi' - eli kerran viikossa kolme tuntia kerrallaan istutaan luokassa, tehdään sarjakuvaa ja oppilaat joutuu kuuntelemaan mun hämmentäviä sepustuksia niin sarjakuvan tekniikoista, sanallisesta ja kuvakerronnasta ja siitä miten voi oppia olemaan ottamatta itseään ja tekemisiään liian vakavasti - mutta silti tekemään kaikkensa, ylittämään omat aivoituksensa ja kehittämään ilmaisuaan väsymättä. Jos sarjakuvaa lähdetään piirtämään, niin piirretään sitä sitten perkele tosissaan - työ jossa tekijä ei ole tehnyt parastansa, on hukkaan heitettyä energiaa."

Kurssin vetäjän tinkimättömyys ei aivan välity Herne maissi paprika -kokoelmasta, mainittu irrottelumeininki kylläkin. Stripeissä ja lyhyissä tarinoissa on pidäkkeetöntä energiaa ja kokeilunhalua. Jonkinlaisena yhdistävinä teemoina näytävät olevan eläinhahmot ja tietty hyväntahtoinen lempeys, joka yhdistää kokoelman sarjakuvia. Monessa sarjakuvassa rakastutaan tai ihastutaan. Mieltä ylentävää!

Aloittelevista tekijöistä kiinnostavin on Irina Raski, jolle onkin ansaitusti annettu kokoelmasta runsaasti tilaa. Raskin rennosti hahmoteltujen metsän- ja merenelävien edesottamuksissa on hauskaa ironiaa.

Pork on Kärmeen, Pasi-Pekka Peisän ja Ari Tukiaisen lehti, jonka huumori on selvästi alatyylisempää kuin Herne maissi paprikassa. Kakka- ja kullivitsit ovat luonnollisesti sangen pöljä, mutta paikoin toteavan dialogin ja älyttömien tilanteiden kontrasti irrottaa pari röhönaurua. "Apua, ihminen jolla on sukupuolielin", hyvinkin.

Kouvolan sarjakuvakurssin kuopuksen, kaksitoistavuotiaan Anna-Liisa Koskisen strippisarjakuvakokoelmassa seurataan koulutyön sekä tämän elämää vaikeuttavan keijukaisen edesottamuksia. Asetelmassa ja hahmoissa on nähtävissä vaikutteita japanilaisissa nuortensarjakuvissa usein nähdystä tarinoista, joissa yli-luonnollinen sekoittuu arkiseen.

Koskisen viivatyöskentely on vielä hapuilevaa, joka selittyy tekijän nuorella iällä. Potentiaalia on nähtävissä: Koskinen osaa rakentaa stripin ja ajoittaa vitsinsä. Sarjakuvien toiminnallinen, "fyysinen" komedia on hyvin rytmitettyä. Tulee olemaan kiintoisaa nähdä, mitä nuori Koskinen keksii seuraavaksi.